

ТЕСНАТА ПОВРЗАНОСТ НА ПРЕВОДОТ И ВИСТИНАТА

доц. д-р Марија Леонтиќ

Апстракт: Современиот преведувач денес има избор на разновидни пристапи кои може да ги примени во преводот, а како резултат на тоа се можни различни преводи на ист текст. Во теоријата и практиката на преведувањето постојат повеќе видови пристапи кон преведувањето кои се на различни рамништа, но ние ќе се задржиме на оние кои најчесто се применуваат во денешната преведувачка практика: *семантички пристап кон преведувањето, комуникативен пристап кон преведувањето и функционален пристап кон преведувањето*. Зависно од тоа кој од овие три пристапа ќе го одбере преведувачот, преводот и вистината добиваат разновидни нијанси. Овие три пристапи ќе бидат разгледани и со примери од преведувачката практика. Секој од овие пристапи, претставува еден аспект од кој се разгледува преведувањето и преводите како негов резултат, а тоа наметнува одредени можности и ограничувања за преведувачот. Токму затоа современиот преведувач има потреба од сеопфатен пристап кој ќе ги синтетизира сознанијата на досегашните пристапи кон преведувањето и ќе ги примени зависно од потребите на дадениот текст за превод.

Клучни зборови: превод, вистина, семантички пристап кон преведувањето, комуникативен пристап кон преведувањето, функционален пристап кон преведувањето.

THE TRANSLATION AND THE TRUTH

Abstract: The contemporary translator has a range of method to employ when translating a text, and as a result various translations of a same text are possible. In translation theory and practice, there are several methods on different levels, but we will discuss only those which are used in the contemporary translating practice: *semantical translation method, communicative translation method of and functional translation method*. Depending on the method used, the translation and the truth get different shape. These methods will be reviewed with examples from the translation practice. Each of these methods, represents one aspect from which the translation is reviewed, which in turn poses certain possibilities and limitations to the translator. That is why, the contemporary translator has a need of a general method which will synthesize the knowledge of all translation methods and apply them, depending on the requirements of the text.

Key words: translation, truth, semantical translation method, communicative translation method, functional translation method.

Преводот и вистината како термини се тесно поврзани со *пристапот кон преведувањето*. Во текот на историјата на преведувањето се јавиле разновидни пристапи кон преведувањето за да се решат преведувачките проблеми. Современиот преведувач денес има избор на разновидни пристапи кои може да ги примени во преводот, а како резултат на тоа се можни различни преводи на ист текст. Во теоријата и практиката на преведувањето постојат повеќе видови пристапи кон преведувањето кои се на различни рамништа, но ние ќе се задржиме на оние кои најчесто се применуваат во денешната преведувачка практика: *семантички пристап кон преведувањето*, *комуникативен пристап кон преведувањето* и *функционален пристап кон преведувањето*. Зависно од тоа кој од овие три пристапа ќе го одбере преведувачот, преводот и вистината добиваат разновидни нијанси.

Семантичкиот пристап кон преведувањето на прв план го става значењето. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на авторот, верно ја следи мислата и пораката на авторот, поблизок е до изворниот јазик, а тоа значи дека преведениот текст е точен и „верен превод“. Затоа преведувачот нема право да го разубавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст, нив ги објаснува и го приложува вистинскиот податок само преку фусноти. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е уметност, а преводот сака да го направи вечен и универзален.

Типичен пример за семантичкиот пристап кон преведувањето е преводот на Гүлдерен Памир (Gülderen Pamir) на Дитрих Гронау (Dietrich Gronau) за писателот Назим Хикмет. Дитрих Гронау во оваа прекрасна книга направил неколку грешки во однос на биографските податоци за Назим Хикмет, но преведувачот го превел оригиналниот текст без да интервенира, а преку фусноти ги дал вистинските и точни податоци за писателот.

Ташко Ширилов и јас на овој план имавме жестока дискусија за песната под наслов „Вториот потстанар“ (“İkinci Kışacı”) на кипарскиот турски поет Танер Бајбарс (Taner Baybars) која е сместена во антологијата на современата кипарска поезија под наслов „Кипарска турска поезија“. Ташко Ширилов кој ги лекторираше моите препеви, во гореспоменатата песна сакаше да го коригира зборот „тегла“ кој не му звучеше поетски со именката „бокал“. Јас тука како застапник на семантичкиот пристап кон преведувањето инсистирав да останам верна на оригиналот и во препевот да остане изразот „тегла“, а Ташко Ширилов како застапник на комуникативниот пристап кон преводот се трудеше да ме убеди поради крајниот ефект на препевот да се употреби изразот „бокал“. По едновремено убедување, „теглата“ не се замени со „бокал“. За да се сфати улогата и ефектот на зборот „тегла“ во дадениот контекст, ја приложувам целата песна во оригинал и препев.

İKİNCİ KİRACI	ВТОРИОТ ПОТСТАНАР
<p>Beni geceyarısından önce uyandırdı ya da az sonraydı Ve gözüme uyku girmede bir daha. Kolları kendi sesiyle dolup taşmış Tekrar tekrar basamaklara doğru kaydı, Attığı adımları sayıp durdum odamda, hepten uyanık.</p>	<p>Me пробуди пред полноќ или можеби малку потоа И сон повеќе не ме фати. Рацете од тонот нејзин ми беа распламтени Повторно некое упатување кон скалите Во одајата сосем буден ги броев нејзините стапки.</p>
<p>Derken sandalyesinin hareketini duydum yukarda Ve yataktan sıyrılıp düştü ipekli geceleği. Gözlerim açık, uyku çoktan uçtu; O üstte kıvrılan dudaklarıyla uzanmışken Ben de gizli uçlarını bulmaya çalışıyordum yastığımın.</p>	<p>Оеднаш горе крцкањето на столот нејзин го чув Кога потстанала од креветот и паднала свилената ношница. Очите ми беа отворени, сонот одамна одлета И додека таа горе се пружаше со набуени усни Јас се трудев да ги најдам таинствените рабови на мојата перница.</p>
<p>Üst-katta karanlık odasını hissederek...saatler geçti, Sabahın taze gövdesini kemirirken uykusuzluk. İntikam niyetiyle kalktım, elimde de bir kavanoz Zorlukla çıktım yukarı, derken parça-parça ettim <i>kavanozu</i> Tahtayı ayaklarımla ezdim ve sıraladım her çeşit küfrü.</p>	<p>Чувствувајќи ја темнината на горната одаја...часови поминаа, Додека несоницата ја глодаше кривката снага на утрото. Со желба за одмазда станав, а в раце една <i>тегла</i> Со тешкотии се искачив горе,парампарче ја направив <i>теглата</i> Газев по дрвениот патос изговарајќи богохулни зборови.</p>
<p>Huysuz bir çocuk gibi bekliyorum kapı açılıns diye: Ama sağırlaşıyor sessizliği, ısrarlı bakışı çıldırtıyor. Titreyen ellerle kapı-kolunu çeviriyorum: Ne? Her şey paslanmış, tozlar yutmuş ortalığı Yıllardır bu odaya girmemiş sanki hiç kimse.</p>	<p>Како дигноглаво дете чекам вратата да се отвори Но нејзината безгласност ме оглувува, продорниот поглед ме излудува. Со трепетливи раце ја притискам кваката од вратата нејзина. Што? Сè за'ргало, сè потонало во прав Како со години никој да не влегол во одајава.</p>
<p style="text-align: right;">Taner Baybars</p>	<p style="text-align: right;">Танер Бајбарс Препев од турски на македонски: Марија Леонтиќ</p>

Комуникативниот пристап кон преведувањето на прв план ја става пораката која треба да се пренесе од изворниот јазик во јазикот цел. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на читателот, ја следи интенцијата на авторот, поблизок е до јазикот-цел, а тоа значи дека преведениот текст е послободен. Затоа преведувачот има право да го разубавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст нив ги поправа при преведувањето. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е занает и е општествен чин, а исто така е свесен дека преводот е краткотраен бидејќи има специфична функција и е наменет за одредена категорија читатели.

Типичен пример за комуникативниот пристап кон преведувањето е преводот на Илхами Емин на изборот патописи на Евлија Челеби во книгата под наслов „Евлија Челеби за Македонија“. Во оригиналните патописи на Евлија Челеби како резултат на

тогашните околности и сфаќања има недоследности за одредени факти за територијата на Македонија, но преведувачот направил корекции во преводот тргнувајќи од денешната општествена ситуација и од принципите на комуникативниот превод кој му дава право на преведувачот да ги поправа логиката и грешките на оригиналниот текст. Всушност, самиот преведувач Илхами Емин ова го истакнува во предговорот на ова дело: „...Ни самиот Челеби не е доследен околу етничката припадност на населението во Македонија, па најчесто употребува верски обележја (муслимани, христијани и Евреи), што и јас го прифатив свесно, дури и тогаш кога одделни јазици и етноси ги именува, што мислам оти може да се прифати приближно небаре реално, имајќи предвид дека до крајот на 18 век на релацијата нација-религија надвладува религискиот аспект. На некои места (Штип), каде што Челеби вели оти населението зборува бугарски, грчки и српски, исто така свесно напишав оти истото немуслиманско население зборува „на својот јазик“... Свесно прескокнував или исправав некои од очебијните грешки при претставување на одделни географски места и поими. Евлија Челеби очигледно не е доволно упатен ни оти „јурчкиот јазик“ е најавтентичниот турски говор, за разлика од османлискиот јазик, обременет со арабизми и персизми. Место „грчкиот Александар“, исто така, свесно го употребив општоприфатеното име „Александар Македонски“... Некои нешта во „Сејахатнаме“ ги прескокнав од едноставна причина што не би им служеле на идеите што ги обединуваат, туку ги делат различните народи и етнички групи на нашиве (македонски) географски простори... Не најдов за потребно да ги преводам и оние екстремни мисли на Челеби во кои се огледа неговиот на места негативен однос спрема немуслиманското население, како што точно наведува и д-р Милка Здравева. Некои од географските имиња и називи се поместени буквално како во оригиналниот текст, а некои и со нивните денешни називи.“¹

Функционалниот пристап кон преведувањето на прв план ја става функцијата на оригиналниот текст кој треба да има иста функција и во културата примател. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сконцентриран на барање јазични, контекстуални и културни елементи во јазикот цел за да се преведе текст кој ќе биде функционален во културата-примател. Функционалниот пристап кон преведувањето е посебно ефикасен при превод на пословици, фразеолошки изрази и метафори. Ефикасноста на функционалниот пристап кон преведувањето може да го проследиме со неколку турски народни пословици и нивните еквиваленти во македонскиот јазик.

Турски народни пословици	Еквиваленти во македонскиот јазик
Her gün bir olmaz.	Секој ден не е Велигден.
Herkes ne ederse kendine eder.	Што ќе посееш, тоа ќе жнееш.
Kardeşim olsun da kanlım olsun.	Брат брата не рани тешко кој го нема.
Can boğazdan gelir.	Рани душа да те слуша.

¹ (2007). *Евлија Челеби за Македонија*. Слово – Скопје, 7-8.

Бидејќи преведувањето на метафорите претставува особена тешкотија, речиси никој не се обиде да ја преведе диванската турска поезија напишана на османскотурски јазик на современ турски јазик и на македонски јазик во вид на поезија. Во Турција се создаде став дека диванската поезија поради поетската нарација богата со генитивни врски со персизми и арабизми кои изразуваат комплексни метафори и поради специфичната метрика не може веродостојно да се предаде, па затоа се преведува на современ турски јазик во вид на проза со многу објаснувања или коментари.

Трите пристапи што ги разгледаваме: семантичкиот, комуникативниот и функционалниот, се најчесто употребувани во современата теорија и практика на преведувањето, но тие се најтесно поврзани и за начинот на отсликување на вистината во преводот. Секој од овие пристапи, претставува еден аспект од кој се разгледува преведувањето и преводите како негов резултат, а тоа наметнува одредени можности и ограничувања за преведувачот.

Токму затоа современиот преведувач има потреба од сеопфатен пристап кој ќе ги синтетизира сознанијата на досегашните пристапи кон преведувањето и ќе ги примени зависно од потребите на дадениот текст за превод.

БИБЛИОГРАФИЈА

1.Gronau, Dietrich. (1995). *Nazım Hikmet*. (Превод: Gülderen Pamir) - Altın Kitaplar Yayinevi- İstanbul.

2.Демираг, Фикрет. Кансу, Мехмет. (2003). *Kıbrıslı Türk Şiiri – Кипарска турска поезија*. Огледало - Скопје. (двојазична антологија на современа кипарска поезија, препев од турски на македонски: Леонтик Марија, Емин Рифат).

3.Никодиновска, Радица. (2009). *Дидактика и евалуација на преведувањето од италијански јазик на македонски и обратно*. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

4. Николик Арсова, Лидија. (1999). *Преведување - теорија и практика*. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

5. (2007). *Евлија Челеби за Македонија*. (Превод: Емин Илхами). Слово - Скопје.

6. Aksoy Asım, Ömer. (1989). *Atasözleri Sözlüğü 1*. İnkılâp Kitabevi - İstanbul.

Леонтик, Марија. (2012). Тесната поврзаност на преводот и вистината. *Четириесет и прва меѓународна средба на книжевни преведувачи на тема Во преводот е вистината*, 22. 8. 2012, Тетово.

Леонтик, Марија. (2012). Тесната поврзаност на преводот и вистината. *Огледало - Скопје*, 200 (XXIII). 1,3.

Превод на апстрактот од македонски на англиски: м-р Крсте Илиев

Лектура: проф. д-р Симон Саздов

МЕЃУНАРОДНА СРЕДБА НА КНИЖЕВНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧИ

Советот на Меѓународната средба на книжевните преведувачи која традиционално се одржува во Тетово и манастирот „Св. Атанасиј“ во с. Лешок ја издава следнава

ПОТВРДА

на д-р Марија Леонтиќ, член на Сојузот на литературните преведувачи на Македонија

Потврдуваме дека *Марија Леонтиќ* беше учесник на 41. Меѓународна средба на книжевните преведувачи која на 22 и 23 август 2012 година се одржа во живописниот амбиент на манастирот „Св. Атанасиј“ во с. Лешок при што на дводневниот меѓународен симпозиум што работеше на тема: „Во преводот е вистината“ зеде активно учество и настапи со свое научно соопштение за актуелните проблеми и прашања на книжевниот превод.

Основач и покровител на Меѓународната средба на книжевните преведувачи е *Сојузот на литературните преведувачи на Македонија*.

Скопје, 24.08.2012 година

За Сојузот и Советот на Средбата,

Ташко Ширилов
Ташко Ширилов

ОГЛЕДАЛО

МЕСЕЧНИК НА КНИЖЕВНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧИ НА МАКЕДОНИЈА

ГОДИНА XXIII - БРОЈ 200

СКОПЈЕ, 31 ОКТОМВРИ 2012 ГОД.

ЦЕНА 30 ДЕН.

Лауреати на преведувачките награди - 2012

На 1 октомври во просторните на Друштвото на писателите на Македонија се одржа традиционалниот свечен собор на македонските книжевни преведувачи по повод на Светскиот ден на преведувачот „30 Септември“.

На соборот, свечено беа врачени и преведувачките награди за 2012 година што се доделени во рамките на годишната 41. Меѓународна средба на книжевните преведувачи што се одржа на 22 и 23 август во Тетово и Лешок.

Соборот го поздрави и награди-те ги врачат Стефан Симовски, претседател на Советот на Средбата.

На соборот првпат беше доделена Поевдбата „30 Септември“ со која му се оддава признание на истакнат македонски книжевен преведу-

вач за долгогодишна успешна преведувачка дејност. Лауреат на Поевдбата за 2012 година е Есад Бајрам, истакнат македонски книжевен преведувач од турската националност во Република Македонија.

Потоа беа врачени и другите традиционални преведувачки награди за годишни остварувања, и тоа:

Лауреати на наградата „ЗЛАТНО ПЕРО“ за 2012 година се: Волф Ошлис (Германија), за преводот од македонски на германски на делото „За македонските работи“ од Крсте Мисирков; Мариана Палашевска, за преводот од германски на македонски јазик на романот „Трифална капија“ од Ернх Марија Ремарк; Лидија Танушевска, за преводот од полски на македонски јазик на книга со раскази од полски-

от писател Бруно Шулиц, а добитник на „Златно перо“ е и Владимир Цветкоски за трудот од областа на теоријата на книжевиот превод „Дон Драјден - од аспект на теоријата на преведувањето“.

Наградата „Григор Прличев“ за најуспешен превод на македонски јазик на поетско дело од светската книжевност, му е доделена на Игор Радев, за превод од древно-китески јазик на делото „Книга за патот и неговата крепост“ од Лао Це; а лауреат на наградата „Вања Чашуле“ е Виолета Јагев за преводот од шпански на македонски на делото „Примерни новели“ од Мигел де Сервантес.

Лауреат на наградата „Абдул-азиз Ислами“ што се доделува за (Продолжува на стр. 8)

меридијани

„Франкенштајн“ во Лондон

Во книжарницата „Питер Харингтон“ во Лондон, специјализирана за стари книги, во тек е изложбата на севен примерок од првото издание на романот „Франкенштајн“ од Мери Шели (1797-1851) што ја содржи автографската поевста: „На лордот Бајрон од авторката“.

Примерокот е од 1818 година, а две години пред тоа, во 1816 година Бајрон и Мери Шели се сретнале во Женева при што Бајрон ја посветувал Шели да напише книга на тема што ќе предизвика страв кај читателот.

Таа го посветувала советот на Бајрон и во 1818 година го објавила романот „Франкенштајн“.

Овој примерок од првото издание на „Франкенштајн“ е проценет на 500 илјади евра и наскоро ќе се најде на аукција.

15 Септември - Светски ден на писателите во затвор

Од антиката до денес отсекогаш имало писатели во затвор, и тоа не поради некое извршено злосторство, насилство или криминал, туку најмногу поради тоа што ја бранеле слободата на зборот.

На 10 ноември 1955 година писателот од Инерија, Кен Саро Вина, затоа што се заземаше за етничката група Огоин, во делтата на Нил, беше осуден на смрт и обесен и покрај протестите во многубројните организации во светот.

Репортерката Ана Политковскаја беше убиена на 7 октомври 2006 година во Москва; турскиот писател од ерменско потекло Хрант Динк беше убиен 19 јануари 2007 година во Истанбул, а мексиканскиот поет Гилермо Фернандез Гарсија беше убиен во март годинава или вкупно во светот се убиени 30 писатели, а моментално во затворите во светот се наоѓаат околу 680 писатели.

Отсега натаму, секоја година, на 15 ноември, на Светскиот ден на писателите во затвор, светската јавност треба да добива попрецизни информации за сите писатели што се наоѓаат во затвор единствено поради тоа што ја бранат слободата на творештвото и слободата на уметничкиот збор.

Тесната поврзаност на преводот и вистината

Пишува

Д-р Марија ЛЕОНТИЌ

Преводот и вистината како термини се тесно поврзани со пристапот кон преведувањето. Во текот на историјата на преведувањето се јавиле различни пристапи кои преведувањето за да се решат преведувачките проблеми. Современите преведувач денес има избор на различни пристапи кои може да ги применат во преводот, а како резултат на тоа се можни различни преводи на ист текст. Во теоријата и практиката на преведувањето постојат повеќе видови пристапи кои преведувањето кои се на различни рамништа, но ние ќе се задржиме на оние кои најчесто се применуваат во денешната преведувачка практика: семантички пристап кон преведувањето, комуникативен пристап кон преведувањето и функционален пристап кон преведувањето. Зависно од тоа кој од овие три пристапа ќе го одбере преведувачот, преводот и вистината добиваат различни нијанси. Семантичкиот пристап кон преведувањето на прв план го става значењето. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на авторот, верно ја следи мислата и пораката на авторот, поблизок е до изворниот јазик, а тоа значи дека преведениот текст е точен и „директ превод“. Затоа пре-

ведувачот нема право да го забавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст, нив ги објаснува и го приложува вистинскиот податок само преку фусноти. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е уметност, а преводот сака да го направи вечен и универзален. Типичен пример за семантичкиот пристап кон преведувањето е преводот на Гулдерен Памир и на Дитрих Гронау за писателот Назим Хикмет. Дитрих Гронау во оваа прекрасна книга направил неколку грешки во однос на биографските податоци за Назим Хикмет, но преведувачот го превел оригиналниот текст без да интервенира, а преку фусноти ги дал вистинските и точни податоци за писателот. Ташко Ширилов и јас на овој план имавме жестока дискусија за песната под наслов „Вториот потстанар“ на кипарскиот турски поет Танер Бајбарс која е поместена во антологијата на современата кипарска поезија под наслов „Кипарска турска поезија“. Ташко Ширилов кој ги дикториралше монте препевни, во гореспоменатата песна сакаше да го коригира зборот „тегла“ кој не му звучеше поетски со именката „бокал“. Јас тука како застапник на семантичкиот пристап кон преведувањето insistирав да останам верна на оригиналот и во препевот да остане изразот „тег-

ла“, а Ташко Ширилов како застапник на комуникативниот пристап кон преводот се трудеше да ме убеди поради крајниот ефект на преводот да се употреби изразот „бокал“. По долгите убедувања, „тегла“ не се замени со „бокал“.

Комуникативниот пристап кон преведувањето на прв план ја става пораката која треба да се пренесе од изворниот јазик во јазикот цел. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на читателот, ја следи интенцијата на авторот, поблизок е до јазикот-цел, а тоа значи дека преведениот текст е послободен. Затоа преведувачот има право да го забавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст нив ги поправа при преведувањето. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е занает и е општествен чин, а исто така е свесен дека преводот е краткотраен бидејќи има специфична функција и е наменет за одредена категорија читатели. Типичен пример за комуникативниот пристап кон преведувањето е преводот на Илхам Емини на изборот патописи на Евлија Челеби во книгата под наслов „Евлија Челеби за Македонија“. Во оригиналните патописи на Евлија Челеби како резултат на тогашните околности и сфаќања има непоследности за одредени факти (Продолжува на стр. 3)

Тесната поврзаност на преводот и вистината

Пишува

Д-р Марија ЛЕОНТИК

Преводот и вистината како термини се тесно поврзани со пристапот кон преведувањето. Во текот на историјата на преведувањето се јавиле разновидни пристапи кон преведувањето за да се решат преведувачките проблеми. Современиот преведувач денес има избор на разновидни пристапи кои може да ги примени во преводот, а како резултат на тоа се можни различни преводи на ист текст. Во теоријата и практиката на преведувањето постојат повеќе видови пристапи кон преведувањето кои се на различни рамништа, но ние ќе се задржиме на оние кои најчесто се применуваат во денешната преведувачка практика: семантички пристап кон преведувањето, комуникативен пристап кон преведувањето и функционален пристап кон преведувањето. Зависно од тоа кој од овие три пристапа ќе го одбере преведувачот, преводот и вистината добиваат разновидни нијанси. Семантичкиот пристап кон преведувањето на прв план го става значењето. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на авторот, верно ја следи мислата и пораката на авторот, поблизок е до изворниот јазик, а тоа значи дека преведениот текст е точен и „верен превод“. Затоа пре-

ведувачот нема право да го разубавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст, нив ги објаснува и го приложува вистинскиот податок само преку фусноти. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е уметност, а преводот сака да го направи вечен и универзален. Типичен пример за семантичкиот пристап кон преведувањето е преводот на Гулдерен Памир и на Дитрих Гронау за писателот Назим Хикмет. Дитрих Гронау во оваа прекрасна книга направил неколку грешки во однос на биографските податоци за Назим Хикмет, но преведувачот го превел оригиналниот текст без да интервенира, а преку фусноти ги дал вистинските и точни податоци за писателот. Ташко Ширилов и јас на овој план имавме жестока дискусија за песната под наслов „Вториот потстанар“ на кипарскиот турски поет Танер Бајбарс која е поместена во антологијата на современата кипарска поезија под наслов „Кипарска турска поезија“. Ташко Ширилов кој ги лекторираше моите препеви, во гореспоменатата песна сакаше да го коригира зборот „тегла“ кој не му звучеше поетски со имењката „бокал“. Јас тука како застапник на семантичкиот пристап кон преведувањето инсистирав да останам верна на оригиналот и во препевот да остане изразот „тег-

ла“, а Ташко Ширилов како застапник на комуникативниот пристап кон преводот се трудеше да ме убеди поради крајниот ефект на препевот да се употреби изразот „бокал“. По долгите убедувања, „теглата“ не се замени со „бокал“.

Комуникативниот пристап кон преведувањето на прв план ја става пораката која треба да се пренесе од изворниот јазик во јазикот цел. Овој пристап подразбира дека преведувачот е сосредоточен на читателот, ја следи интенцијата на авторот, поблизок е до јазикот-цел, а тоа значи дека преведениот текст е слободен. Затоа преведувачот има право да го разубавува или коригира текстот, а доколку има грешки во оригиналниот текст нив ги поправа при преведувањето. За преведувачот кој се определил за овој пристап, процесот на преведување е занает и е општествен чин, а исто така е свесен дека преводот е краткотраен бидејќи има специфична функција и е наменет за одредена категорија читатели. Типичен пример за комуникативниот пристап кон преведувањето е преводот на Илхами Емин на изборот патописи на Евлија Челеби во книгата под наслов „Евлија Челеби за Македонија“. Во оригиналните патописи на Евлија Челеби како резултат на тогашните околности и сфаќања има недоследности за одредени факти

(Продолжува на сѝр. 3)